

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

No. 287.

Deel XII.

1 Maart 1949.

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: A. Diakonoff: In memoriam Alfred Jefferis Turner (p. 329). — † L. H. Scholten: De invloed van de zomer van 1947 op de vlinderwereld (p. 331). — W. M. Docters van Leeuwen: Nieuwe Gallen van Nederland (p. 333). — D. Mac Gillavry: De Insectenplagen op Walcheren in 1948 (p. 341). — J. B. Corporaal: Fourth series of Notes on Systematics and Synonymy (p. 343). — Korte mededelingen (p. 340, 342, 344).

In memoriam Alfred Jefferis Turner

de nestor van de Australische Lepidopterologie

door

A. DIAKONOFF.

Op 29 December 1947 overleed in Queensland in de leeftijd van 86 jaren de bekende nestor van de Australische Lepidopterologie Dr Alfred Jefferis Turner.

Hij was een der vertegenwoordigers van de oude garde der amateur-entomologen, zoals wij ze in Nederland ook kennen in de personen van Snellen en Everts, en deelde met hen een werkvermogen en energie, die even verbazingwekkend als benijdenswaardig zijn. Deze entomologen zagen er immers kans toe, om in hun vrije tijd meer aan hun hobby te doen dan menig „gewoon” mens in zijn leven aan werk kan verzetten door zich geheel aan zijn vak te wijden. Met verbazing en ontzag vernam ik pas na de dood van Dr Turner, dat alles wat hij aan Lepidoptera deed — behalve de laatste 10 jaar van zijn lange leven — voor hem als ontspanning bedoeld was, en dat de man in zijn tijd de grootste kinderarts van Queensland was en de medische opinie van geheel Australië door zijn publicatie beïnvloedde.....

Hoed af voor de oude garde!

Dr Turner werd in 1871 in Canton, China, uit Engelse ouders geboren en studeerde in Londen, waar hij met de hoogste lof zijn M. D. graad in 1886 behaalde. In 1888 kwam hij in Australië en vestigde zich in Queensland. Vele jaren was hij directeur van een Kinderziekenhuis en daarna van een Hospitaal voor ongeneeslijke ziekten. In 1936 trok hij zich uit de medische wereld terug, om zich gedurende de laatste jaren van zijn leven geheel aan de studie der entomologie te wijden.

Vanaf het jaar van zijn aankomst in Australië heeft Dr Turner zich enthousiast toegelegd — in zijn vrije tijd! — op de studie van de Australische vlinders. Eerst verzamelde hij dagvlinders, maar spoedig concentreerde hij zijn belangstelling op Heterocera, zowel macro's als micro's, en werd de leidende specialist voor de Australische fauna. Tegen met zijn vriend W. B. Barnard heeft hij verzameld over geheel Australië tot in Tasmanië toe en heeft een unieke collectie bijeengebracht, die vermaakt werd aan de Division of Economic Entomology, Council for Scientific and Industrial Research, te Canberra, Queensland.

MAR 18 1949

Zijn studies werden al spoedig vastgelegd in wetenschappelijke publicaties, waarvan er — over entomologische onderwerpen — in totaal 116 verschenen zijn, vanaf 1894 tot 1947. Zij behandelen uitsluitend de Australische fauna en omvatten alle families van Heterocera. Talloze nieuwe soorten, zeer vele genera en één familie werden in de loop der jaren beschreven en de verkregen grote hoeveelheden gegevens van tijd tot tijd overzichtelijk in de vorm van revisies van afzonderlijke families samengevat. De meeste van zijn publicatie's verschenen in de *Proceedings of the Linnean Society of Queensland* en in de *Transactions of the Royal Society of South Australia*, doch ook in vele andere Australische en ook buitenlandse tijdschriften.

Behalve zuiver systematische en faunistische studie hielden ook taxonomische vraagstukken van meer algemene aard hem bezig. Zo verschenen in de *Transactions of the Royal Entomological Society of London* in 1910 zijn „*Observations on the Lepidopterous family Cossidae and the Classification of the Lepidoptera*”. Zijn recente inzichten over het systeem der vlinders werden uitvoerig uiteengezet in: „*A review of the Phylogeny and Classification of the Lepidoptera*” in de *Proceedings of the Linnean Society of Queensland*, in October 1936; dit artikel is niet zijn laatste, toch is het zijn „credo” en een zwanenzang. Zijn classificatie is uitsluitend op de kenmerken van de vleugelnervatuur gebaseerd.

Turner's werk is van het grootste belang voor de studie van de Australische fauna. Als basis had hij het baanbrekend werk van M e y r i c k, de grondlegger van de sysematiek van Heterocera en vooral van Microlepidoptera van dit gebied, tot zijn beschikking. Hierop heeft Turner in de loop der jaren geleidelijk voortgebouwd, tot een harmonisch geheel ontstond. Het was hem niet gegeven een complete fauna van Australië te publiceren en hij stierf zonder de revisie van de omvangrijke familie Oecophoridae, waar hij enige jaren mee bezig was, te kunnen voltooien. Toch zal zijn lofwaardig streven om diagnoses van talloze nieuwe soorten en genera herhaaldelijk samen te vatten het werk van zijn opvolgers aanzienlijk vergemakkelijken.

Het is jammer, dat Turner geen tijd heeft gehad om zijn systematische publicaties op dezelfde manier te illustreren als hij met zijn phylogenetische stukken heeft gedaan; deze zijn met duidelijke schetsen toegelicht. De moderne systematicus zou zijn diagnoses van nieuwe soorten ook met een beschrijving der genitaalkenmerken aangevuld willen zien, maar het zou onrechtvaardig zijn Turner te verwijten, dat hij deze niet in zijn studie heeft betrokken: zijn generatie van lepidopterologen kende aan deze kenmerken nu eenmaal nog niet die grote waarde voor het taxonomische onderzoek toe, als wij dit thans algemeen doen.

De lofzang van Turner's Australische necrologen over zijn bijzonder aangename persoonlijke eigenschappen wordt bevestigd door mijn eigen ervaring, dat hij een voorbeeldig correspondent was en nooit naliet om — tot vlak vóór zijn dood — al mijn vele vragen altijd even welwillend en uitvoerig te beantwoorden.

Het is een bijzondere voldoening te weten, dat een opvolger gevonden is om zijn entomologisch werk voort te zetten: de Heer Ian F. B. Common, die met de verzorging van Turner's collectie in Canberra belast is, werkt momenteel aan een revisie van de Australische Tortricidae.

Buitenzorg, Zoölogisch Museum, 28 Nov. 1948.